

A Kúria a dr. Dobos Béla ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Zavaczki Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenessége és jogkövetkezményei iránt a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 1.M.203/2014. szám alatt megindított és másodfokon a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.004/2015/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.004/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 99.390 (kilencvenkilencezer-háromszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. szeptember 1-jétől állt az alperes alkalmazásában, irányító mérnök munkakört töltött be.

N.Z. önálló bírósági végrehajtó 2012. május 9-én, november 26-án, illetve 2013. szeptember 30-án kibocsátott letiltással felhívta az alperest, hogy az O.F. Zrt., valamint az E.O.E. Kft. végrehajtást kérő javára fennálló kölcsöntartozások, illetve számlatartozás jogcímén vonjon le, és utaljon át a felperes munkabéréből a végrehajtást kérők részére 520.652 forint főkövetelést és egyéb követelést, 254.353 forint főkövetelést és egyéb követelést, valamint 385.202 forint főkövetelést és egyéb követelést.

A felperes 2014. tavaszán a részére megküldött egyenlegértékesítőből úgy ítélte meg, hogy tartozásai a saját számításainál magasabbak, ezért kérte az alperest, bocsássa rendelkezésére a munkabéréből való levonásról és a kifizetett összegek nagyságáról szóló kimutatást.

Az alperes 2014. július 31-én összesített jövedelemkimutatást (szűkített bérkartont) juttatott el a felperesnek, aki ezt követően megkereste az O.F. Zrt-t, valamint az E.O.E. Kft-t. 2014. augusztus 5-én az O.F. írásbeli kimutatást, adatsort bocsátott a felperes rendelkezésére, az E. Kft. pedig ugyanezen a napon szóbeli

tájékoztatást adott a felperes tartozásairól.

A felperes 2014. augusztus 5-én írásban felmondás elnevezésű okiratában kérte az alperest, hogy 2014. július 31. napjával a munkaviszonyát szüntesse meg. Indokolása szerint „a tavalyi évre vonatkozóan 2013. augusztus - 2013. december hónapig az 50 % fizetési letiltásból sem az E., sem az O.F. számlájára átutalás (kifizetés) nem történt. Az idei évre vonatkozóan a befizetések úgy történtek, épp ahogy sikerült”. A jogviszonyt megszüntető nyilatkozat 2014. augusztus 5-én az alperes részére átadásra került. Még ugyanezen a napon a munkáltató írásban arról tájékoztatta a felperest, hogy a jognyilatkozatát felmondásnak tekinti, és felhívta a figyelmét a 30 napos felmondási idő ledolgozására.

A felperes 2014. augusztus 5-ét követően munkavégzésre nem jelentkezett, az alperes 2014. augusztus 7-én küldött megkeresése ellenére sem jelent meg a munkahelyén. A 2014. augusztus 22-én kelt válasziratában arról tájékoztatta az alperest, hogy rendkívüli felmondással élt, amelynek indoka az volt, hogy az alperes annak ellenére nem utalta rendszeresen a fizetésének 50 %-át a hitelezői felé, hogy az összegeket a havi munkabéréből levonta.

A felperes a keresetében a munkavállalói azonnali hatályú felmondás jogszerűségének megállapítása mellett az alperes marasztalását kérte két havi végkielégítésben, egy havi felmondási időre járó bérben, valamint 135.642 forint késedelmi kamatból eredő kárban.

A Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.203/2014/9. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a jogszerű munkavállalói azonnali hatályú felmondás jogkövetkezményeként fizessen meg a felperesnek végkielégítést, felmentési időre járó távolléti díjat, valamint kártérítést, továbbá perköltséget. Kötelezte eljárási illeték viselésére is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a 2012. évi I. törvény (új Mt.) 64. §-ának (1) bekezdés b) pontjában, 65-67. §-aiban, valamint a 64. § (1) bekezdés c) pontjában, és a 78-79. §-ban szabályozottakra.

A bíróság álláspontja szerint a felperes felmondása azonnali hatályú felmondásnak tekinthető. Ezt alátámasztja, hogy felmondási idő nélkül 2014. július 31-ére visszamenőlegesen kérte a munkaviszonyának megszüntetését, 2014. augusztus 5-ét követően munkára már nem is jelentkezett. Az azonnali hatályú felmondás a közlés időpontjában szünteti meg a munkaviszonyt, ezt követően a munkavégzési kötelezettség a felet nem terheli. Ezért megállapítható, hogy a felperes a jognyilatkozata közlésével a

felek között fennállt munkaviszonyt lezártak, megszűntnek tekintette. A jognyilatkozat azonnali hatályú felmondás jellegét igazolja az is, hogy ahhoz indokolást fűzött, amely kötelezettség felmondás esetén nem terhelte volna [Mt. 67. § (1) bekezdés]. Az a körülmény, hogy a felperes az azonnali hatályú felmondásának közlését közvetlenül követő alperesi felhívásokra eleinte nem reagált, nem teszi eljárását jogellenessé.

Az Mt. 78. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napos szubjektív határidőn belül lehet a jogviszonyt megszüntetni. A bírói gyakorlat értelmében ha a kötelezettségszegés folyamatos vagy folytatólagosan valósul meg, a másik fél az utolsóként elkövetett, és a tudomására jutott cselekményt követően a törvényi határidőn belül élhet azonnali hatályú felmondással. Ezért a felperes alappal hivatkozott a perben arra, hogy a 2014. augusztus 5-én részére az O.F. Zrt. mint hitelező által kiadott iratokból, kimutatásokból szerzett konkrétan tudomást arról, hogy az alperes mikor, milyen összegű kifizetést teljesített a munkabéréből való levonásokat követően.

Az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján a munkaviszony megszüntetése okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie. Az alperes a perben maga sem vitatta, tudomásul vette, hogy a nem rendszeresen teljesített kifizetései miatt a felperesnek késedelmi kamat tartozása keletkezett. Úgy ítélte meg azonban, hogy ezen alperesi mulasztás nem minősül olyan súlyú kötelezettségszegésnek, amely azonnali felmondás alapjául szolgált.

A bíróság utalt arra, hogy az alperes munkáltató a munkabérből való levonási, illetve fizetési kötelezettsége bár végrehajtásból ered, de munkaviszonyból származó kötelezettség (Mt. 161. §). Ezért nem helytálló az az alperesi hivatkozás, hogy ezen mulasztása nem szolgálhatott volna indokul a felperes felmondásának. A munkáltatónak munkaviszonyból származó kötelezettsége a munkabért terhelő levonási, fizetési kötelezettség teljesítése, amely elsősorban a munkabért terhelő közterhek (adó és járulék) levonását jelenti, de e körbe tartozik a végrehajtás során a pénzkövetelések levonása is.

A mulasztás súlyosságának megítélése során a bíróság értékelte az LB.Mfv.I.10.885/2009/7. számú eseti döntésben kifejtetteket.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.004/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy az eljárási illetékfizetési kötelezettség mértékét leszállította. Kötelezte az alperest a felperes részére perköltség fizetésére is.

A másodfokú bíróság nem osztotta azon alperesi érvelést, hogy a

felperes munkaviszonya megszüntetésére irányuló nyilatkozata felmondás, mivel az egyértelműen a munkaviszony azonnali hatályú megszüntetésének szándékát fejezte ki azzal, hogy az alperessel a 2014. augusztus 5-én közölt iratban 2014. július 31-ével kéri a munkaviszony megszüntetését, így indokolatlanul hívta fel a felperest az alperes a felmondási idő letöltésére.

A szubjektív határidő számításáról elfoglalt elsőfokú bírósági álláspontot is helyesnek találta a másodfokú bíróság az irányadó ítélkezési gyakorlatra utalással.

A munkabér védelmének elve alapján a munkavállalónak ugyanolyan érdeke fűződik a munkabér védelméhez, mint amit a munkáltató számára gazdasági érdekei védelme jelent. Ez okból a munkáltatót azonban nem menti az a hivatkozás, hogy technikai vagy más védhető okból mulaszt a munkabér utalása, kifizetése terén.

Az alperes az eljárás során azösszecszerűséget nem vitatta, a fellebbezésében a Pp. 235. § (1) bekezdésének korlátozó rendelkezése alapján pedig utóbb már nem tehetett ezt vitássá.

A pertárgy értéke a kereset alapján a felperesösszecszerű követelése. A munkavállaló azonnali hatályú felmondása a munkaviszonyt megszünteti, ennek alapján előterjesztett kereset a munkáltató, akár a munkavállaló részéről pénzkövetelésre irányulhat, és ez határozza meg a pertárgy értékének számítását a Pp. 24. § (1) bekezdés b) pontja [helyesen (2) bekezdés b) pontja] alapján. Erre figyelemmel változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletének illetékfizetésre kötelező rendelkezését.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a keresetet elutasító határozat meghozatalát kérte. Másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását indítványozta, mindkét esetben a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Jogszabálysértésként elsődlegesen az Mt. 78. §-ának (1) és (2) bekezdését, valamint a Pp. 221. §-ának (1) bekezdését jelölte meg.

Az alperes álláspontja szerint azon körülményekből, hogy a felperes a felmondásának átadását követően a továbbiakban nem jelent meg munkavégzés céljából a munkahelyén, illetőleg, hogy a felmondás megnevezésű okiratot indokolással is ellátta, valamint abból, hogy 2014. július 31-ével kérte a munkaviszony megszüntetését, nem lehet megalapozottan következtetni arra, hogy a munkavállaló jognyilatkozata azonnali hatályú felmondásnak minősül. Az Mt. 67. § (1) bekezdése értelmében a munkavállaló a határozatlan idejű munkaviszonyának felmondását nem köteles indokolni, ugyanakkor dönthet úgy, hogy számot ad felmondásának indokairól. Amennyiben a

felperes szándéka ténylegesen a munkaviszonya azonnali hatályú megszüntetésére irányult, a számtalan alperesi megkeresés ellenére érthetetlen, miért nem próbálta meg a kialakult konfliktushelyzetet tisztázni.

Tekintettel arra, hogy a felperes által átadott nyilatkozat tartalmából nem tűnik ki, hogy az azonnali hatályú felmondás, és ilyenre a felperes sem szóban a nyilatkozat átadásakor, sem pedig a felmondásban nem hivatkozott, az alperes ezen nyilatkozatot az Mt. 65. § (1) bekezdés szerinti felmondásként kezelte.

A munkáltató arról informálta a felperest, hogy a munkaviszonya megszüntetésére irányuló nyilatkozatát rendes felmondásnak tekinti, ezen iratot a felperes 2014. augusztus 5-én kézhez vette, de annak tartalma megismerését követően sem nyilatkozott úgy, hogy a munkaviszonyát azonnali hatállyal kívánja megszüntetni.

Az Mt. 6. § (2) bekezdése értelmében a munkavállalónak a jogai gyakorlása és a kötelezettségei teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kell eljárnia, továbbá kölcsönösen együtt kell működnie a munkáltatójával. A felperesnek a munkáltatói nyilatkozat, illetőleg később az ügyvédi felszólító levél átvételét követően a kölcsönös együttműködés elvének megfelelően tájékoztatnia kellett volna az alperest arról, hogy a felmondását esetlegesen azonnali hatályú felmondásnak szánta. Ezt követően, mintegy 18 nappal később jelezte csupán azt, hogy a jogviszony megszüntetését milyen módon kívánta.

Megalapozatlan és jogszabálysértő a másodfokú bíróságnak azon megállapítása, amely szerint a szubjektív határidő számításáról elfoglalt elsőfokú bírósági álláspont helyes. A felperes nem tartotta be az Mt. 78. § (2) bekezdésében rögzített azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napos szubjektív határidőt. A 2014. november 30-án tartott tárgyaláson elismerte, hogy már 2014. áprilisában tudomást szerzett arról, hogy sem az O.F. Zrt. hitelezőhöz, sem az E.O.E. Kft. hitelezőhöz nem folynak be a munkabéréből levonásba helyezett összeget. A felperes ezen tárgyalás alkalmával azt is előadta, hogy az elmaradások miatt telefonon kereste meg a fent nevezett két hitelezőt, és már 2014. áprilisában megkapta a tájékoztatást. Ezen időpontban pedig mindazon ismeretek birtokába jutott, amelyek intézkedésének alapjául szolgálhattak.

A felperes a 2014. november 3-án tartott tárgyaláson is előadta, hogy 2014. áprilisában felhívta az alperest arra, hogy készítsen részére kimutatást a cég által levont összegek kifizetésére vonatkozóan.

A következetes bírói gyakorlat értelmében amennyiben a munkavállaló

a munkáltatói jogkört gyakorló személyhez fordul az esetlegesen fennálló sérelme orvoslásáért, abban az esetben ettől az időponttól lehet számítani a törvény által az azonnali hatályú felmondásra biztosított szubjektív határidőt, amikor egyértelművé válik a munkavállaló számára, hogy a munkáltató a jogellenes állapotot nem kívánja felszámolni.

Az alperes álláspontja szerint a felperes felmondásának valódi indoka a cég és a közötte kialakult, és „igencsak kiéleződött” konfliktushelyzet volt, amely háttérében a munkáltatóval szembeni konkurens tevékenysége állt.

Megalapozatlan és jogszabálysértő a másodfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a felperes felmondó nyilatkozata az egyéb törvényes feltételeknek is megfelelt. A felperes által hivatkozott indokok nem szolgálhatnak alapul az Mt. 78. § (1) bekezdésében írt azonnali hatályú felmondást megalapozó körülménynek.

A munkáltató a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét nem szegte meg figyelemmel arra, hogy a társaság a felperes munkabéréből levont összegeket maradéktalanul átutalta a munkavállaló hitelezői részére.

A munkavállaló munkabér védelméhez fűződő érdeke valóban jelentős, ugyanakkor mivel a jelen esetben nem az objektív munkáltatói felelősségről van szó, e körben vizsgálni kellett volna a vétkesség és a felróhatóság súlyát, annak mértékét, amelyet mind az első-, mind a másodfokú bíróság elmulasztott.

A felülvizsgálati érvelés szerint az eljáró bíróságok tévesen értékelték a Kúria Mfv.I.10.885/2009/7. számú ítéletében foglaltakat.

A másodfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének. Nem tért ki a munkáltató fellebbezésében foglalt indokokra, nem adta indokát annak, hogy az alperes által előterjesztett érveket milyen okból nem osztja. Hivatkozott a BH2012.173. számú eseti döntésben rögzítettekre, amely a bizonyítékok mérlegelése körében ad eligazítást.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Álláspontja szerint a körülmények teljes körű mérlegelését követően állapították meg az eljáró bíróságok az alperes súlyos kötelezettségzegését a munkabér védelme körében. A felperesnek az alperes kárt is okozott azzal, hogy a munkabérével a sajátjaként rendelkezett. A felperes intézkedése megfelelt az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjában, valamint az Mt. 78. § (2) bekezdésében

foglaltaknak. A munkavállaló elvesztette bizalmát az alperesben, ezért szüntette meg a jogviszonyát azonnali hatállyal.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

Az eljáró bíróságok helytállóan foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a felperes a jogviszonyát azonnali hatályú felmondással szüntette meg. A 2014. augusztus 5-én előterjesztett nyilatkozat a munkaviszony azonnali - visszamenőleges - hatályú megszüntetéséről szól, és az olyan nyomós indokot tartalmazott, amely a jogviszony fenntartását lehetetlenné tette. A munkavállaló ezt követően az alperesnél nem jelentkezett munkára, amely szintén a jogviszony azonnali hatályú megszüntetésére utal.

Az a körülmény, hogy a felperes az alperes felhívására nem nyilatkozott, és az azonnali hatályú felmondását követően a munkahelyén nem jelent meg, nem támasztja alá azt az alperesi álláspontot, amely az Mt. 6. §-ának megsértésére vonatkozott. A jogviszony megszüntetés után a munkavállalót munkavégzési kötelezettség már nem terhelte [Mt. 78. § (1) bekezdés].

Ugyancsak helytállóan foglaltak állást a bíróságok a tizenöt napos szubjektív határidő betartása kérdésében. A munkáltató részéről folyamatosan megvalósult az a kötelezettségszegő magatartás, amelyre a felperes a jogviszony megszüntetést alapította, ilyen esetben pedig a következetes ítélkezési gyakorlat szerint az utolsó tudomásra jutott cselekménnyel veszi kezdetét a határidő számítása. A munkavállaló 2014. augusztus 5-én értesült az O.F. Zrt-től, valamint az E.O.E. Kft-től az alperesi teljesítések elmaradásáról, így az azon a napon közölt munkavállalói azonnali hatályú felmondás határidőben történt.

A felperes az eljárás során igazolta, hogy a jogviszony megszüntetést a munkáltató azon magatartása tette szükségessé, miszerint több hónapon át nem vont le a munkabéréből annak érdekében, hogy azt a megfelelő szerveknek befizesse. Ez pedig olyan lényeges kötelezettségszegés, amely a jognyilatkozata jogoszerű indokául szolgálhatott különösen arra tekintettel, hogy a felperesnek ezáltal kamatfizetési kötelezettsége is keletkezett.

A perben hivatkozott LB.Mfv.I.10.885/2009/7. számú ítéletben foglaltakat az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, az e körben előterjesztett felülvizsgálati hivatkozás alaptalan. Az említett jogesetben lévő döntést a felperes mulasztása is indokolta (6. oldal 4. bekezdés), amely a jelen esetben a felperes tekintetében nem volt megállapítható.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 221. §-ának, azaz a bíróságok ítélet indokolási kötelezettségének megsértésére is. A bíróságoknak ugyanis határozatukat mindig a szükséges mértékben kell megindokolniuk, ennek körét pedig az ügy jellege, és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. A másodfokú bíróság az ítélet indokolási kötelezettségének eleget tett, álláspontját részletesen kifejtette, a logika és okszerűség követelményeinek betartásával értékelte a bizonyítékokat, helytállóan jelölte meg a hivatkozott jogszabályokat, és a fellebbezésben foglaltakra is kitért. Ebből következően a jogerős ítélet eljárásjogi szempontból sem volt jogszabálysértő.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján kell fizetnie.

Budapest, 2016. január 13.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Nné

tisztviselő